

Bilaga 5. Sammanställning recipienter

I denna bilaga följer en beskrivning av de 26 recipienter som finns med i Jönköpings kommuns *Dagvatten – policy och handbok* (i bilaga 5) från 2009. Texten nedan är hämtad direkt från dokumentet.

I följande sammanställning över recipienter, som i varierande omfattning tar emot dagvatten, redovisas kortfattat förhållanden för respektive vattenområde. För varje objekt ges nedan en beskrivning över recipientens hydrologi, avrinningsområde, vattenkemiska förhållanden, dokumenterade naturvärden och bedömda värde ur rekreationssynpunkt. Ytterligare information finns i Vattenöversikt för Jönköpings kommun – sjöar och vattendrag (Thörne, miljökontoret 1999) och i Årsrapport om Vätterns tillflöden inom Jönköpings län (Alcontrol AB, 2007).

Kallebäcken

Kallebäcken, som utgör ett biflöde till Tabergsåån, avvattnar Boerydssjön och huvudsakligen skogsmarker väster om Taberg och Norrahammar. Andelen grundvatten i Kallebäcken är relativt hög. Nedre delen av bäcken passerar genom Hovslätt innan den mynnar till Tabergsåån. I mindre omfattning tillförs dagvatten till Kallebäckens nedre del från bl a områdena Branten och Huluäng i Hovslätt.

Kallebäckens bottenfauna bedöms ha höga naturvärden, med förekomst av flera sällsynta sländarter. Sedan ett par vandringshinder åtgärdats är nu stora delar av bäcken tillgänglig som lek- och uppväxtområde för Vätternöringen. Stationär öring förekommer i bäckens övre delar.

Bedömning: Vattenanalyser i Kallebäcken visar på ett vatten med höga fosforhalter och mycket höga kvävehalter (2006). Analyser av tungmetallhalten i bäckens nedre del under perioden 1997-2001 har visat på låga till måttligt höga kopparhalter, mycket låga till låga zinkhalter och mycket låga blyhalter. Ur rekreationssynpunkt utgör Kallebäckens nedre del ett naturligt grönstråk i stadsmiljön. Provfiske 2006 visade på den högsta tätheten av öring sedan 1992 och lokalen utgör en god öringbiotop.

Målsättning: Kallebäckens höga naturvärden måste värnas, särskilt med tanke på bottenfaunan och vattendragets betydelse som lek- och uppväxtområde för öring.

Lillån, Huskvarna

Lillån, som har sitt källområde söder om Tenhult, rinner genom Tenhultsdalen och mynnar ut i Huskvarnaån nedströms Kvarnbron i Huskvarna. Avrinningsområdet domineras av skogs- och jordbruksmark. Bebyggelsen utmed ån är koncentrerad till Tenhult och Huskvarna. Dagvatten tillförs Lillån från Tenhult och till åns nedre del vid passagen genom Huskvarna.

Lillån och dess dalgång bedöms ha höga naturvärden, här finns en riklig örtvegetation och ån utgör ett mycket viktigt lek- och uppväxtområde för öring från Vättern och även harr från Vättern utnyttjar ån för sin lek. Forsärla häckar regelbundet vid Lillån och vissa år även kungsfiskare.

Bedömning: Vattenprover som har tagits i Lillån sedan 2004 visar på mycket höga kväve- och fosforhalter. Tätheten av öring vid provfiske under åren 2002-2006 visar på en stadig ökning. Den höga tätheten av öring visar på att lokalen utgör en god och viktig

uppväxtplats för öring. Vid analys av tungmetaller i ån våren 2002 noterades låga till måttligt höga bly-, koppar- och zinkhalter.

Lillåns dalgång utgör ett bostadsnära och välfrekventerat grönområde. Utmed åns nedre del finns belysta cykelvägar med flera passager över ån. Delar av Lillåns nedre dalgång har föreslagits som kommunalt naturreservat och redovisas som ett betydelsefullt grönt stråk i gröstrukturplanen.

Målsättning: Lillåns stora betydelse som lek område för bl a öring gör ån till ett mycket värdefullt vattendrag som måste värnas.

Ören

Ören tillhör Röttleåns avrinningsområde och avvattnas via Örsån till Bunn. Ören tillförs dagvatten från Örserums samhälle.

Ören har mycket stora naturvärden och är klassad som riksintresse för naturvården. Till sjöns fiskfauna hör röding som är rödlistad och eventuellt finns även den mycket sällsynta och rödlistade arten vårlekande siklöja kvar i sjön. Till häckfågelfaunan hör storlom och fiskgjuse. Utter förekommer regelbundet i vattensystemet.

Bedömning: Ören är en näringsfattig sjö med låga fosforhalter, måttligt höga kvävehalter ett tämligen klart vatten och stort siktdjup. Sjön är mycket värdefull ur rekreationssynpunkt med fiske, bad och båtsport. Dagvattnets påverkan på Ören från Örserums samhälle bedöms vara av mindre betydelse.

Målsättning: Bibehålla Örens karaktär som näringsfattig klarvattensjö.

Vättern

Vättern utgör en i många avseenden unik sjö inte minst på grund av dess stora djup, goda vattenkvalitet och den imponerande topografin runt sjön. Vätterns tillrinningsområde är i förhållande till den stora sjöytan litet. Den stora andelen sjöyta av avrinningsområdet i kombination med den stora sjövolymen medför att Vättern har en mycket lång omsättningstid (ca 60 år). När det gäller påverkan på Vättern har den direkta nederbörden på sjöytan därför stor betydelse.

Till Vättern mynnar ett stort antal vattendrag, varav de flesta är små. Till de större tillrinnande vattendragen hör Huskvarnaån och Tabergså. Vättern utgör idag dricksvattentäkt för ca 250 000-300 000 personer runt sjön.

Vättern har en i många avseenden unik fauna med förekomst av flera istidsrelikter som t.ex. nors, röding, hornsimpa, taggmärla och skorv. Flera av sjöns fiskarter som röding, flodnejonöga, nissöga och hornsimpa är även rödlistade. Även bottenfaunan i Vättern präglas av sjöns speciella förhållanden och inkluderar flera rödlistade arter.

Bedömning: Fosforhalten i sjön har successivt minskat under de senaste decennierna och är nu mycket låg, medan däremot kvävehalten ökat under motsvarande tid och betecknas nu som hög. Ett annat ämne som ökat under senare tid är klorid, vilket till största delen beror på saltningen av vägar och gator inom tillrinningsområdet. Vätterns mycket långa omsättningstid medför att många ämnen som tillförs sjön i stor utsträckning även stannar kvar under lång tid. Inom Jönköpings kommun tillförs dagvatten från Jönköping,

Huskvarna och Gränna till Vättern såväl direkt på ett flertal platser som indirekt genom vattendrag som mynnar till sjön.

Längs stora delar av den del av Vätternstranden som ingår i tätortsbebyggelse finns välfrekventerade gång- och cykelvägar. Strandområdet utgör ett värdefullt grönt stråk i grönstrukturplanen. Den storslagna landskapsbilden som präglar södra Vätterbygden förstärker naturupplevelsen.

Målsättning: Enligt de miljökvalitets- och belastningsmål som formulerats i Vätternvårdsförbundets vattenvårdsplan ska metallbelastningen på Vättern minskas genom en rad föreslagna åtgärder. Till dessa åtgärder hör bl a att dagvattnets roll som bärare av miljöstörande ämnen ska begränsas och att lokalt omhändertagande av dagvatten ska tillämpas där så är möjligt.

Bergsjön och Gårdsjön

Dessa bägge sjöar är belägna vid Bottnaryd och hör till Älgåns delavrinningsområde inom Nissans vattensystem. Sjöarna omges av kuperade och sandiga stränder som inom vissa avsnitt är bebyggda. Storlom hör till Gårdsjöns häckfåglar. I begränsad omfattning tillförs sjöarna dagvatten från Bottnaryd.

Bedömning: Gårdsjön och Bergsjön är näringsfattiga sjöar med klart vatten. Omgivningarna till Gårdsjön är ett välfrekventerat strövområde med många stigar under det att Bergsjöns omgivningar däremot är mer svårtillgängliga som strövområde. Ett visst sportfiske bedrivs i de bägge sjöarna. Dagvattnets påverkan på Gårdsjön och Bergsjön bedöms vara av mindre betydelse.

Målsättning: Bibehålla nuvarande status som näringsfattiga klarvattensjöar.

Djupadalsbäcken

Djupadalsbäcken rinner upp i Järstorp och mynnar till västra sidan av Vättern via en djupt nedskuren ravin strax söder om Vilhelmsro. I begränsad omfattning tillförs bäcken dagvatten från villaområdena Åbolid och Lerhagen. Under torrperioder är vattenföringen i bäcken mycket ringa. Öring från Vättern utnyttjar bäckens nedersta del som lek område.

Bedömning: Bäcken bedöms som närsaltspåverkad från jordbruksmarker i källområdet men någon regelbunden vattenkemisk provtagning förekommer inte. Dalgången redovisas som ett betydelsefullt grönt stråk i grönstrukturplanen. Gång- och cykelvägar passerar över bäcken men själva bäckravinen är svårtillgänglig och används inte som strövområde.

Domneån

Domneåns källområde utgörs av norra delen av Dumme mosse och till åns övre delar hör även Domneå-, Risbro- och Klerebodammen, vilka utgör vattenmagasin för åns kraftverk. Ån har en stor fallhöjd vilket gjort den intressant för vattenkraftsutnyttjande och gällande regleringsvillkor ger möjlighet till en mycket låg vattenföring periodvis. Skogs- och myrmark dominerar avrinningsområdet. Dagvatten från Backamo industriområde i norra delen av Bankeryd tillförs Domneån. Öring, harr och flodnejonöga från Vättern utnyttjar avsnitt med strömmande vatten i åns nedre delar som lek områden. Flera par av både strömstare och forsärla häckar utmed ån och kungsfiskare har noterats. Bäver har periodvis förekommit i åns nedre delar. Våtmarkerna utmed Domneåns nedre lopp bedöms ha höga naturvärden, klass 2 enligt länsstyrelsens våtmarksinventering. Ett

område nära åns mynning är avsatt som naturreservat och Natura 2000-område på grund av de geologiska bildningarna.

Bedömning: Månatliga mätningar av bl a näringsämnen sker i Domneåns utlopp till Vättern, vilka under senare år visat på mycket höga fosforhalter och höga till mycket höga kvävehalter (2006). Metallhalterna i ån kontrollerades årligen under 1997-2001 genom analys av vattenmossa varvid kopparhalten bedömts som måttligt hög, zinkhalten som låg och blyhalten som mycket låg.

Ur rekreationssynpunkt är Domneåns nedre delar svårtillgängligt. Vid Domsands båthamn finns en gångbro över ån. Den 20 km långa Bankerydsleden korsar ån på ett par ställen.

Målsättning: Åns värde som lekområde för öring, harr och flodnejonöga måste värnas.

Dunkehallaån

Dunkehallaån avvattnar större delen av Dumme mosses södra del med angränsande skogsmarker. Den nedre delen av ån passerar genom områdena Dalvik och Dunkehalla i västra Jönköping. Ån har här en stor fallhöjd och den rikliga förekomsten av gamla dammar vittnar om åns tidigare stora betydelse i Jönköpings industriella utveckling. Dagvatten från bostadsområdena Dalvik, Skänkeberg, Dunkehalla och Bymarken tillförs Dunkehallaån på en rad platser utmed ån.

Dunkehallaåns nedre del, upp till första vandringshindret, är ett reproduktionsområde för öring och harr från Vättern. För den uppvandrande fisken från Vättern innebär dock åns stora fallhöjd och de många gamla dammarna att den tillgängliga sträckan är tämligen begränsad.

Bedömning: Någon regelbunden mätning av åns vattenkemiska förhållanden sker inte längre, men tidigare mätningar har visat på höga fosfor- och kvävehalter. Våren 1997 genomfördes en stor undersökning av metalltransporten i ån. Flera provpunkter utmed ån kontrollerades i samband med snösmältningen och situationer med en riklig nederbörd. Framför allt i den nedersta provpunkten vid Kortebovägen uppmättes höga bly- och kopparhalter och måttligt höga zinkhalter vid några undersökningstillfällen.

Ur rekreationssynpunkt har Dunkehallaåns dalgång ett stort värde och redovisas som ett värdefullt grönt stråk i grönstrukturplanen. Här finns en anlagd trappväg med information om kulturlämningar och det finns en ledbeskrivning.

Målsättning: Stadsbyggnadskontoret har tagit fram en skötsel och bevarandeplan för Dunkehallaån. I denna plan föreslås bl.a. åtgärder för att gynna fisken i nedre delen av ån fram till första vandringshindret. Åns värde som lekområde för öring och harr måste värnas.

Landsjön

Landsjöns största tillflöde är Lyckåsan, som avvattnar Skärstaddalen med dess bördiga jordbruksmarker. Landsjön avvattnas via Edeskvarnaån till Vättern. Dagvatten från Kaxholmens samhälle tillförs sjön.

Landsjön har mycket stora naturvärden, såväl ur botanisk som ornitologisk synvinkel och till bottenfaunan hör bl a en rödlistad vattenlevande snäcka. Till sjöns häckfåglar hör arter

som sångsvan, brun kärrhök och trastsångare. Fiskfaunan är artrik med förekomst av bl a gös.

Bedömning: Landsjön är en näringsrik sjö med en hög kvävehalt och en mycket hög till extremt hög fosforhalt. Sjön är ett välbesökt utflyktsmål för bad och fiske och det rika fågellivet lockar många besökare till bl a det fågeltorn som finns nära Lyckåsåns mynning. För de som färdas på vägen runt sjön erbjuds vattenkontakt utmed nästan hela sjön.

Målsättning: Ett åtgärdsprogram för Landsjön finns klart och målet är att åtgärderna i programmet kommer till stånd för att minska framförallt fosforbelastningen till sjön.

Lillån, Bankeryd

Lillån har sina källflöden i det kuperade skogs- och odlingslandskapet norr om Axamosjön. I själva Lillåns dalgång dominerar odlingsmarkerna. Nedre delen av Lillån rinner genom Bankeryd och passerar därvid genom Attarpsdammen på sin väg ner till Vättern.

Nedre delen av Lillån utgör ett reproduktionsområde för Vätternöring och längre uppströms förekommer stationär öring. Utrivningen av Sjöåkradammen, omlöpet vid Attarpsdammen och fiskvägen vid Månseryd (klar 2007) innebär att den uppvandrande öringen kan ta sig ända upp i källflödena. Det finns nu bara ett kvarstående partiellt hinder, vägtrumman i Kolaryd som är svårpasserbar för öringen. Häckande försärla förekommer vid ån och kungsfiskare noteras regelbundet i ån.

Bedömning: Lillåns dalgång domineras av sandiga lättgenomsläppliga jordar som ger en liten fastläggning av näringsämnen från framför allt den omgivande jordbruksmarken. I åns nedre del tillförs även behandlat avloppsvatten från Bankeryds reningsverk samt dagvatten från större delen av samhället. År 2006 femdubblades medelhalterna av fosfor i Lillån från måttligt höga halter vid Toveryd (referens) till höga halter vid utloppet i Vättern. Samma jämförelse för kväve gav en tredubbling av kvävehalten från mycket höga till extremt höga. De höga halterna av näringsämnen torde bero på inverkan från jordbruk och reningsverket i Bankeryd. Reningsverket bidrog 2006 med 61% av kvävetransporten och 47% av fosfortransporten med Lillån till Vättern. På elfiskelokalen noteras vid varje elfiske avloppslukt från vattnet på en för öringen för övrigt bra uppväxtbiotop. Liksom i Dunkehallaån gjordes våren 1997 en stor undersökning av metalltransporten i Lillån. Flera provpunkter utmed ån kontrollerades i samband med snösmältningen och situationer med riklig nederbörd. Måttligt höga koppar- och zinkhalter och höga blyhalter konstaterades på flera provpunkter vid något tillfälle, i övrigt bedömdes tungmetallhalterna vara låga. Metaller mäts i Lillån vid utloppet och under perioden 1992-2006 har medelhalterna av metaller varit mycket låga eller låga med undantag för bly som förekommit i måttligt höga halter. Halterna av aluminium, kadmium, nickel och bly uppvisar minskade tendenser. Metaller i vattenmossa mäts i Lillån uppströms Bankeryd och visar på måttligt höga halter av koppar, kvicksilver, krom och nickel (2006). Proviske visar på en god tillgång av öring i Lillån.

Lillåns dalgång utgör ett grönstråk genom samhället och vid Attarpsdammen finns ett öppet och tillgängligt parkområde. Stora delar av Lillåns dalgång är idag svårtillgänglig och inskränker sig till några passager över ån. Den 20 km långa Bankerydsleden korsar ån på ett par ställen.

Målsättning: Minska tillförseln av näringsämnen till Lillån. Sanering av förorenad mark från nedlagd industriverksamhet.

Lillån, Tabergsån

Lillån, som utgör det största biflödet till Tabergsån, avvattnar ett område som domineras av jordbruksmark och barrskog samt en viss andel mossmark. Lovsjön och Barnarpsjön avvattnas via Lillån till Tabergsån. Till avrinningsområdet hör även Barnarp samt Torsviks industriområde.

Nedre delen av Lillån, från Hällstorpsdammen till sammanflödet med Tabergsån, med dess välutvecklade ravinsystem är ett riksintresse för naturvärden. Partier med strömmande vatten i Lillån nedströms Hällstorpsdammen utgör lek- och uppväxtområden för Vätternöring. Åns bottenfauna bedöms ha höga naturvärden med bl a förekomst av ett par sällsynta sländarter. Strömstare och forsärla häckar på flera platser utmed ån.

Bedömning: Fosfor- och kvävehalterna i ån bedöms som höga (2006). Bottenfaunan visar på ingen eller obetydlig påverkan (2006). Det saneringsprogram som genomförts på den sk syraslamgropen i Lockebo kommer successivt att leda till en minskad utlakning av metaller till Lillån. Dagvatten tillförs till Lillån från Barnarp och Råslätt. Lillådalen är ett bostadsnära rekreationsområde och redovisas som ett betydelsefullt grönt stråk i grönstrukturplanen.

Målsättning: Lillåns naturvärden, särskilt vad gäller riksintresset och åns potential som lekområde för öring måste värnas.

Nissan

Nissans källområde domineras av vidsträckta barrskogs- och myrområden. Källområdet är försurningspåverkat och kalkningsinsatser har pågått i området sedan slutet av 1980-talet. I begränsad omfattning tillförs Nissan dagvatten från Ryds samhälle.

Nissans övre delar utgör ett riksintresse för naturvärden bl a med tanke på ett skyddsvärt öringbestånd, förekomst av hotklassificerade bottenfaunaarter samt häckande strömstare och forsärla.

Bedömning: I Nissans övre delar sker en regelbunden vattenkemisk provtagning, varvid låga till måttligt höga halter av fosfor och kväve konstaterats. Nissans övre del är av intresse för fiske och friluftsliv. Dagvattnets påverkan på Nissan från Ryds samhälle bedöms vara av liten betydelse.

Målsättning: Bibehålla åns näringsfattiga karaktär samt en god status med avseende på försurning.

Rocksjön

Rocksjön med angränsande sumpskogs- och kärrområden utgör ett mycket värdefullt naturområde i en i övrigt exploaterad stadsmiljö. Delar av Rocksjön omgavs förr av stora våtmarksområden, men decennier av utfyllnader och exploatering har decimerat kärrområdena. Rocksjön har idag tre huvudsakliga tillflöden; Strömsbergsbäcken, Liljeholmskanalen och ett tillflöde från A6/Ryhovsområdet. Vattnet i Liljeholmskanalen kommer från Vättern och pumpas via Liljeholmsparken till Rocksjöns norra del. Strömsbergsbäcken mynnar till Rocksjöns södra del och från A6/Ryhovsområdet kommer

ett tillflöde som avvattnar såväl parkerings- och trafikytor som naturmark ovanför köpcentrat och sjukhusområdet. Sjön avvattnas via Rocksjön och den delvis kulverterade Simsholmskanalen till Munksjön.

I Rocksjön förekommer bl a den rödlistade fiskarten nissöga i ett sparsamt bestånd. Sjön har en rik fågelfauna och utgör även en viktig rastlokal för flyttande fåglar.

Bedömning: Rocksjön är en måttligt näringsrik sjö med låga till måttligt höga kväve- och fosforhalter. Siktdjupet var stort 2006. I Rocksjön råder syrebrist på 8-12 meters djup i augusti (1992-2006). Vid analys av fosfor- och kvävehalten i Rocksjöns ytsediment bedömdes halten som mycket låg 2004. Ytsedimentet har måttligt höga halter av koppar, krom, kvicksilver, nickel och zink både 1992, 1998 och 2004. I djupare skikt är halterna högre av arsenik, bly, koppar och kvicksilver. Vid analys av tungmetaller i tillflödet från A6/Ryhovsområdet våren 2002 uppmättes låga till måttligt höga halter i detta vattendrag.

Sjön utgör även ett välfrekventerat friluftsområde med gång- och cykelvägar samt en badplats. Kommunen har för avsikt att Rocksjön och tillhörande våtmarker ska säkerställas som ett kommunalt naturreservat. En skötselplan som värnar om våtmarkerna samt gör området mer tillgängligt ligger till grund för omfattande åtgärder.

Målsättning: De stora naturvärden som Rocksjön med angränsande våtmarksområden uppvisar ska värnas och tillförseln av tungmetaller och näringsämnen begränsas.

Stensjön

Stensjön är belägen sydväst om Lekeryd och ingår i Huskvarnaåns vattensystem. Förutom Huskvarnaån, som rinner genom sjön, utgörs övriga större tillflöden av Stensjöån och Femtingaån. Tillrinningsområdet till sjön domineras av skogs- och jordbruksmark. I begränsad omfattning tillförs Stensjön dagvatten från Öggestorps samhälle.

Stensjön har en artrik fiskfauna med bl a förekomst av gös. Utter förekommer inom denna del av vattensystemet.

Bedömning: Stensjön bedöms som en måttligt näringsrik sjö som är starkt näringspåverkad. Risken för potentiellt giftiga blågrönalgbloomingar bedöms som tydlig. Sjön har ett mycket stort värde som rekreationsområde.

Målsättning: Minskad näringsbelastning på Stensjön.

Strömbergsbäcken

Strömbergsbäcken avvattnar ett område söder om centrala Jönköping. Stora delar av avrinningsområdet upptas av jordbruksmark och lövskogsdominerade skogsområden, som t ex Strömbergs naturreservat. I den nedre delen av avrinningsområdet dominerar industriområden, bostadsbebyggelse, gator och stora trafikleder. Strömbergsbäcken mynnar till södra delen av Rocksjön och utgör det största naturliga tillflödet till sjön. Eftersom Strömbergsbäcken är en liten recipient bedöms den stora dagvattenmängden från vägar och industriområden ha en relativt stor negativ påverkan.

Till bäckens fiskfauna hör bl.a. amerikansk bäckröding och bäcknejonöga. Häckande försärla är noterad vid Strömbergsdammen där sannolikt även häckande rörhöna förekommer.

Bedömning: Strömsbergsbäcken har en mycket god buffertkapacitet, en mycket hög kvävehalt och en extremt hög fosforhalt. Bäckens vatten har ett måttligt färgat vatten som dock kan bli betydligt grumlat vid flödessituationer. Bäckens vatten tillförs stora mängder dagvatten från bl a industriområdena på Ljungarum och Gamla Flygfältet samt från delar av E4:an. Vid analys av tungmetaller i bäcken vid ett par tillfällen under våren 2002 uppmättes mycket låga till låga halter av bly, koppar och zink. Bäckens vatten och dess närområde bedöms ha en stor betydelse för stadens grönska samt den biologiska mångfalden. I grönskastrukturanalysen redovisas bäcken som ett viktigt grönskastråk.

Målsättning: Dagvatten från industriområden, E4:an och andra starkt trafikerade vägar bör genomgå någon form av behandling innan det tillförs Strömsbergsbäcken.

Tabergsånen

Tabergsånen, som rinner genom hela Tabergsdalen och mynnar i Munksjön, avvattnar bl a Vederydssjön samt uppströms liggande skogs- och mossmarker. De största biflödena till Tabergsånen är Lillån, Sanderydsån, Kallebäcken och Kåperysån. I dalgången ligger samhällena Månsarp, Taberg, Norrahammar och Hovslätt på rad, vilket innebär att större delen av Tabergsånen rinner genom tätortsbebyggelse och trafikerade områden.

I Tabergsånen förekommer såväl stationär som uppvandrande öring från Vättern. Från norra delen av Hovslätt till Norrahammar erbjuder ånen mycket goda lek- och uppväxtmiljöer för Vätternöring. För den stationära öringen uppströms Norrahammar erbjuder åns strömvattenpartier en lämplig biotop. I mindre omfattning förekommer även harr i åns nedre del. Forsärla och strömstare häckar med flera par vardera utmed ånen och vissa år även kungsfiskare.

Bedömning: Tidigare har olika industriverksamheter i Tabergsdalen haft en stark påverkan på vattenkvaliteten i ånen, men under de senaste decennierna har åns vattenkvalitet successivt förbättrats. Även genomförda saneringsåtgärder av förorenade områden utmed ånen bidrar till förbättrade vattenkemiska förhållanden. En påverkanskälla som kvarstår är emellertid det dagvatten som tillförs ånen utmed hela dess sträckning. Vid Tabergsåns utlopp ur Vederydssjön är fosfor- och kvävehalterna måttligt höga (2006). Längre nedströms ökar näringsrikedomen och vid inflödet till Munksjön är kväve- och fosforhalterna höga. Genom analys av vattenmossa har metallhalter i Tabergsånen mätts på två platser. Under åren 1997-2001 var bly-, koppar- och zinkhalter i ånen låga eller måttligt höga. Vid inflödet till Munksjön visar undersökningar på att sedan år 2000 har halterna av kadmium, koppar, nickel, bly och zink ökat men är låga till måttligt höga.

Flera vandringsleder finns utmed delar av vattendraget och cykelvägar passerar över ånen. Utmed andra avsnitt av ånen är stränderna svårtillgängliga eller inte alls tillgängliga. Tabergsånen redovisas som ett betydelsefullt grönt stråk i grönskastrukturanalysen. Kulturlämningar finns längs hela vattendraget.

Målsättning: Tabergsåns stora betydelse som ett viktigt lek- och uppväxtområde för öring måste värnas.

Tenhultasjön

Tenhultasjön är belägen strax sydost om Tenhults samhälle. Sjön avvattnas via Femtingån till Stensjön. Det största tillflödet är Stenån i södra delen av sjön.

Bedömning: Tenhultasjön har måttligt höga kväve- och fosforhalter samt ett välbuffrat vatten med måttligt siktdjup. Sjön har ett högt naturvärde, med några ovanliga växt- och djurarter samt några angränsande nyckelbiotoper. Den har ett stort friluftsvärde för fiske och badplatser finns på flera platser kring sjön.

Målsättning: Bevara sjöns karaktär av klarvattensjö för bad, fiske och rekreation.

Barnarpsjön

Barnarpsjön är belägen strax öster om Barnarp-Odensjö och sjön avvattnas till Lillån via en kulvert under Lovsjövägen. Liksom många andra sjöar sänktes Barnarpsjön under slutet av 1800-talet för att skapa mer odlingsmark. I begränsad omfattning tillförs Barnarpsjön dagvatten från Barnarp. Ett tillfälligt timmerupplag finns intill sjön där vatten förs till Barnarpsjön från upplaget.

Bedömning: Barnarpsjön är en grund näringsrik sjö med en hög till mycket hög kvävehalt och en extremt hög fosforhalt. Sjöns ringa vattendjup och höga produktion leder till syrgasbrist under isvintrar. Sjöns dåliga vattenkvalitet medför ett begränsat utnyttjande ur friluftssynpunkt, ett visst fritidsfiske förekommer dock. Potentiellt giftiga algbloomningar förekommer årligen i sjön.

Målsättning: Genom restaureringsåtgärder minska näringshalten i sjön.

Huskvarnaån

Huskvarnaåns avrinningsområde domineras av skogsmark med ett tämligen stort inslag av odlingsmark. Huskvarnaåns vattensystem är rikt på sjöar och hit hör bl a Stensjön, Tenhultasjön, Ylen och Stora Nätaren. Till nedre delen av Huskvarnaån tillförs dagvatten från stora delar av centrala Huskvarna.

Huskvarnaån från Stensjöns utlopp till och med Ryssbysjön i Nässjö kommun, inklusive mellanliggande sjöar, är av riksintresse för naturvården bl a på grund av förekomsten av utter. Sparsamma bestånd av stationär öring finns på några avsnitt av ån. Flera par av både strömstare och försärla häckar utmed ån mellan Vättern och Ylen. Huskvarnaån har en artrik och intressant flora med bl a blömvass och jättestarr.

Bedömning: Vattenkvaliteten i Huskvarnaån kontrolleras regelbundet på en rad olika platser. Nedströms Lekeryd och vid Karlfors är fosforhalten måttligt hög och kvävehalten hög. Nedströms Huskvarna avloppsreningsverk vid åns mynning i Vättern har dock fosfor- och kväveinnehållet i vattnet ökat till mycket höga halter (2007). Analyser av vattenmossa från nedre delen av Huskvarnaån under perioden 1997-2001 visade på låga zinkhalter, låga till måttligt höga blyhalter och måttligt höga kopparhalter.

Längs större delen av åns nedre delar finns gångvägar. Ett par områden med kvarvarande sumpskog utmed ån är mer svårtillgängliga och bör ej heller genomkorsas av anlagda gångvägar. Huskvarnaån utgör ett naturligt grönt stråk genom stadsmiljön och här finns även flera kulturlämningar.

Målsättning: Minska metallbelastningen på Vättern genom åtgärder på dagvattenutsläpp från områden i Huskvarna med hög trafikbelastning.

Junebäcken

Junebäcken, som kommer från Vattenledningsparken delas vid Gräshagen i två delflöden varvid större delen av vattenflödet rinner via en kulvert till Tabergsåsån. Ett mindre flöde som passerar genom Friaredalen är i sin nedre del helt kulverterad. Dagvatten tillförs bäcken från bostadsbebyggelsen i Vattenledningsområdet.

Naturvärdena finns framför allt i Vattenledningsområdet där bäcken har en central roll i natur- och kulturmiljön kring Jönköpings forna dricksvattenreservoar. Forsärla häckar årligen vid bäcken i Vattenledningsområdet och Åsendammen är ett betydelsefullt lek område för groddjur.

Bedömning: Någon vattenkemisk provtagning i bäcken förekommer inte. Odlingsmarkerna i bäckens källområde medför dock troligen en viss närsaltspåverkan. Friaredalen är ett välfrekventerat område och här är bäcken av stor betydelse som en del i parkmiljön. Ett högre vattenflöde i bäcken skulle vara positivt för området, men samtidigt innebära en ökad pumpning av vatten. Junebäcken redovisas som ett betydelsefullt grönt stråk i grönstrukturplanen

Målsättning: Öka om möjligt mängden dagvatten till bäcken.

Lyckåsån

Lyckåsån avvattnar odlingsbygderna i Skärstaddalen och mynnar till Landsjön. Från Skärstad släpps dagvatten i begränsad omfattning till Lyckåsån. Vid undersökningar av bottenfaunan i ån har flera sällsynta arter påträffats.

Bedömning: Lyckåsån är starkt närsaltspåverkad från omgivande jordbruksmark, vilket avspeglas i den mycket höga kvävehalten och mycket höga till extremt höga fosforhalten som ån uppvisar. Ur rekreationssynpunkt utnyttjas Lyckåsåns dalgång i mycket begränsad omfattning.

Målsättning: Genom olika åtgärder behöver tillförseln av framför allt kväve och fosfor till ån från omgivande jordbruksområden minskas. Ett åtgärdsprogram finns för Landsjön, inkluderat Lyckåsån, vilket är önskvärt att följa för att minska belastningen av näring till Landsjön.

Munksjön

Munksjön ligger längst ner i Tabergsåns vattensystem och avvattnas via det kanaliserade utloppet till Vättern. Det största tillflödet till sjön är Tabergsåsån, men dessutom kommer vatten från Rocksjön, dels via Rocksjöån och dels via Simsholmskanalen. Ytterligare ett tillflöde till sjön är det utsläpp av behandlat avloppsvatten från Simsholmens reningsverk som tillförs centrala Munksjön. Sjöns belägenhet i det centrala Jönköping har medfört en omfattande och långvarig påverkan på såväl vattenkvalitet som stränder och djupområden. Förr i tiden omgav stora våtmarksområden Munksjön, men utfyllnader under olika tidsperioder har medfört att sjön nu till största delen omges av bebyggelse, vägar, industriområden och artificiella stränder. Dagvatten tillförs Munksjön på ett flertal platser. Det största dagvattentillflödet, som avvattnar stora trafikytor och delar av

Ljungarums och Gamla flygfältets industriområden, passerar ett system av sedimentationsdammar innan det mynnar till sjön vid djursjukhuset. Till den artrika fiskfaunan hör bl a gös och under flyttningstid rastar mycket sjöfågel i sjön.

Bedömning: Fosforhalten i Munksjön är hög och kvävehalten betecknas som mycket hög (2006). Under stora delar av året har Munksjön även mycket ansträngda syreförhållanden i en stor del av vattenmassan till följd av bl.a. stora utsläpp av ammoniumkväve och andra syreförbrukande ämnen.

Enligt ”Ramprogram för Norra Munksjön” ska Munksjön utvecklas till en ”stadssjö” med möjlighet till vattenaktiviteter och attraktioner. Hälsans stig som går runt sjön är mycket välfrekventerad.

Målsättning: Arbeta för att dagvattnet renas innan det når Munksjön.

Skarmaden

Skarmaden heter den blott 3 ha stora sjön belägen i södra delen av Taberg och som hör till Tabergsåns vattensystem. Dagvatten från några mindre områden i Taberg tillförs Skarmaden.

Bedömning: Kraftigt förhöjda halter av framför allt zink har konstaterats i sedimentprover tagna vid bäckinlopp i söder. Zinkföroreningen i sjön bedöms härstamma från tidigare utsläpp från en nu nedlagd ytbehandlingsverksamhet i närheten.

Sjön utnyttjas som rastlokal för flyttande sjöfåglar och utgör ett betydelsefullt lekområde för groddjur. Några övriga naturvärden är inte kända från sjön.

Målsättning: På sikt bör metallförorenade sediment saneras från sjön.

Skrämmabäcken

Skrämmabäcken, som har sina källflöden på Bondberget, mynnar till Vättern vid Sannabadet. Bäcken tillförs stora mängder dagvatten från bl a Österängen och Rosenlund samt trafikintensiva områden som t ex ett avsnitt av E4:an.

Bedömning: Någon regelbunden vattenprovtagning sker inte i Skrämmabäcken, men bäcken bedöms dock som starkt påverkad av dagvattenutsläppen. Vid provtagning våren 2002 noterades endast låga halter av bly och zink och en måttligt hög halt av koppar. Strandområdet vid bäckens mynning i anslutning till Sannabadet är välbesökt, den nedre delen av bäckravinen i övrigt är svårtillgänglig. Skrämmabäcken elfiskades 2007 och då fick man bl.a. öring ovan trummorna i bäcken.

Målsättning: Dagvatten från trafikintensiva områden ska genomgå någon form av behandling innan det tillförs Skrämmabäcken.

Vätterslundsbacken

Vätterslundsbacken är en liten bäck som kommer från Hisingstorp och som mynnar till Vättern vid Kaptensbo. Under torrperioder förekommer att bäcken torkar ut, vilket starkt påverkar den fauna som kan finnas i vattendraget. I begränsad omfattning tillförs bäcken dagvatten från villabebyggelse på Vätterslundsområdet.

Bedömning: Några vattenkemiska undersökningar från bäcken finns inte. Dalgången redovisas som ett betydelsefullt grönt stråk i grönstrukturplanen.